
Starożytny Rzym - cz. IV - Kryzys Cesarstwa Rzymskiego

Starożytny Rzym – cz. IV

Kryzys Cesarstwa Rzymskiego

W latach 30–tych III wieku Cesarstwo Rzymskie zaczęło przeżywać głęboki kryzys spowodowany zarówno najazdami plemion germańskich jak również coraz trudniejszą sytuacją wewnętrzną. Okres ten w historiografii nazywamy kryzysem III-go wieku. W takiej sytuacji konieczna stała się reforma państwa, którą przeprowadził cesarz Dioklecjan, panujący w latach 284-305. Wyznaczył swojego współrządcę, który również otrzymał tytuł Augusta. Dioklecjan jednak zachował władzę zwierzchnią, Augustowie mieli po jednym zastępcy - cezarze. W założeniu Dioklecjana była abdykacja augustów po 20 latach i zajęcie ich miejsca przez cesarów na kolejne 20 lat itd. Jednak po śmierci cesarza w imperium wybuchły kolejne wojny domowe.

Dioklecjan podzielił też prowincje (zwiększył ich liczbę z 50 do 110) i pogrupował je w 13 diecezji. Armia została podzielona na wewnętrzną (stacjonująca w głębi państwa) i graniczną. Od panowania Dioklecjana rozpoczął się w Rzymie nowy okres cesarstwa tzw. dominat. Wiązało się to z całkowitym zerwaniem z ustrojem republiki. Cesarz stał się władcą absolutnym i odtąd tytułowano go Dominus ac deus, czyli Pan i Bóg. Następcą Dioklecjana – Konstantyn Wielki – usunął urząd drugiego Augusta i skupił w swoich rękach pełnię władzy. Przeniósł również w 330r. stolicę cesarstwa do nowo wybudowanego nad cieśniną Bosfor miasta – Konstantynopolu.